

Asia: VN/6550/2024

Lausuntopyyntö Kasvuyrittäjyyden ohjelmasta (sis. Mittelstand)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Luonnos kasvuyrittäjyyden toimintaohjelmaksi

Tausta

Kasvuyrittäjyyden toimintaohjelman luonnos käsittelee Mittelstand-yritysten ja muiden kasvuyritysten kasvua edistäviä toimenpiteitä Suomessa. Ohjelman tavoitteena on erityisesti tuplata kasvuhakuisten keskisuurten yritysten määrä vuoteen 2030 mennessä. Luonnos sisältää asiaa valmistelleen työryhmän ehdottamia TEM:n hallinnonalan toimijoiden toimenpiteitä, joilla pyritään vaikuttamaan kasvuyritysten määrän tuplaamiseksi hallitusohjelmataavoitteen mukaisesti. Lisäksi ohjelmaluonnos sisältää tavoitteita ja toimenpiteitä, joiden avulla toimintaympäristö kannustaisi yhä useampaa yritystä kasvamaan ja uudistamaan liiketoimintaansa. Luonnoksessa ehdotetaan monia toimia, kuten rahoituksen saatavuuden parantamista, verokannustimien kehittämistä, digitalisaation ja tekoälyn hyödyntämistä, osaavan työvoiman houkuttelua ja kouluttamista sekä kansainvälistymisen tukemista.

Pääomasijoittajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa asiassa seuraavaa:

Pääomasijoittajat ry:n pitää kannatettavana kasvuyrittäjyyden toimenpideohjelman lähtökohtia ja tavoitteita sekä pitää myönteisenä sitä että, kasvuyrittäjyyden toimenpideohjelma korostaa yritysten kasvun ja rahoituksen tarpeita sekä yrittäjyyden ja investointien tukemista. On hyvä, että kasvun näkökulmaa pyritään tuomaan osaksi kaikkien ministeriöiden agenda.

TEM-toimijoiden tavoitteista ja toimenpiteistä

Kappale 3.1 sisältää useita kannatettavia ja toteutuessaan erittäin hyödyllisiä ehdotuksia, jotka tähtäävät kasvuyrittäjyyden tukemiseen ja Mittelstand-yritysten kasvun vauhdittamiseen. On hienoa nähdä, että ohjelmassa on tunnistettu monia tärkeitä kehityskohteita, kuten digitalisaation ja kansainvälistymisen edistäminen, innovaatorahoituksen tason turvaaminen sekä julkisten toimijoiden yhteistyön tiivistäminen yritysten tukemiseksi.

Samalla on kuitenkin todettava, että monet ehdotukset jäävät vielä tässä vaiheessa melko yleiselle tasolle ja kuvastavat enemmän tahtotilaa kuin konkreettisia toimenpiteitä. Jatkossa olisi tärkeää varmistaa, että ohjelman tavoitteet konkretisoituvat selkeiksi ja mitattaviksi toimiksi, joiden toteutumista voidaan seurata ja arvioida. Näin varmistetaan, että ehdotusten täysi potentiaali saadaan hyödynnettyä suomalaisen kasvuyrittäjyyden tukemiseksi.

Kasvuun ja uudistamiseen kannustavan toimintaympäristön tavoitteet ja toimenpiteet

Ehdotus sisältää lukuisia rahoitukseen ja verotukseen, osaamiseen ja osaavaan työvoimaan sekä tuottavuuteen liittyviä toimenpiteitä.

Pääomasijoittajat ry pitää myönteisenä, että toimenpideohjelmassa on tunnistettu kotimaisten pääomasijoitusrahastojen suhteellisen pieneen kokoon liittyvät haasteet ja niiden vaikutus kasvuyritysten rahoituksen saatavuuteen. Tämän ongelman esille nostaminen on tärkeää, sillä rahastojen koko vaikuttaa suoraan niiden kykyyn houkutellessa kansainvälistä pääomaa ja tukea yritysten skaalaamista.

On kuitenkin valitettavaa, että finanssialan kasvustrategiaan ja Tesin uudistettavaan sijoitusstrategiaan liittyvät viittaukset jäävät tässä vaiheessa vielä melko yleisluontoisiksi. Konkreettiset toimenpiteet, joiden avulla haasteeseen puututtaisiin tehokkaasti, eivät valitettavasti vielä hahmotu. Jatkossa olisikin olennaista täsmentää, millä konkreettisilla keinoilla kotimaisten pääomasijoitusrahastojen kasvua ja niiden toimintaympäristön kehittämistä tuetaan, jotta ohjelman tavoitteet voidaan saavuttaa täysimääräisesti.

Pääomasijoittajat ry pitää erittäin tärkeänä, että verotuksellisiin epävarmuustekijöihin – olivatpa ne sääntelyperäisiä tai liittyivät ne ulkomaalaisiin sijoittajiin liittyviin verohallinnon käytänteisiin – tehdään tarvittavat muutokset siten, että ne eivät estä kansainvälisiä sijoittajia sijoittamasta suomalaisiin pääomasijoitusrahastoihin. Ulkomaisten sijoittajien sijoittamisen vaikeus suomalaisiin pääomasijoitusrahastoihin heikentää merkittävästi kasvuyhtiöiden rahoitusmahdollisuuksia. Tämä pääoma olisi elintärkeää suomalaisten kasvuyhtiöiden kehittymiselle ja kansainvälistymiselle.

Pääomasijoittajat ry huomauttaa, että myös nykyinen rahastorakenne asettaa suomalaiset pääomasijoitusrahastot haasteelliseen asemaan kansainvälisillä markkinoilla.

Pääomasijoitustoimintaa harjoitetaan pääasiassa kommandiittiyhtiössä, joka on alun perin suunniteltu täysin muun tyyppistä liiketoimintaa varten. Tämä aiheuttaa haasteita esim. kansainvälisessä varainkeruussa. Nykyrakenteen seurauksena kotimaiset rahastot saattavat joutua siirtämään toimintaansa ulkomaille kasvaessaan suuremmiksi.

Ratkaisuna tulisi kehittää yhteisömuotoinen, verotuksellisesti ei-transparentti rahastorakenne, joka vastaisi kansainvälistä markkinastandardia. Tämä parantaisi suomalaisen pääomasijoitustoiminnan kilpailukykyä, helpottaisi varainkeruuta ja vahvistaisi suomalaisten rahastojen toimintaedellytyksiä. Lisäksi uusi rakenne voisi jopa houkutella ulkomaisia rahastonhoitajia perustamaan rahastonsa Suomeen. On Suomen etu, että kotimaiset rahastot säilyttävät kotipaikkansa Suomessa eivätkä joudu haastavan sääntely- ja verotusympäristön vuoksi siirtymään muihin valtioihin rahaston koon kasvaessa. Tällainen uudistus tukisi talouskasvua, innovaatioita ja Suomen asemaa kansainvälisessä sijoitusympäristössä

Pääomasijoittajat ry pitää erittäin positiivisena, että myös kasvuyrittäjyyden toimenpideohjelmassa on nostettu esille tarve edistää lainsäädännön muutosta, joka mahdollistaisi yleishyödyllisten yhteisöjen veroneutraalit sijoitukset pääomasijoitusrahastoihin. Näiden yhteisöjen, kuten säätiöiden, aktiivisempi osallistuminen kotimaisiin pääomasijoitusrahastoihin loisi merkittäviä uusia rahoitusmahdollisuuksia suomalaisille kasvuyrityksille ja vahvistaisi kotimaista omistajuutta.

Tällä hetkellä säädoseste rajoittaa yleishyödyllisten yhteisöjen mahdollisuuksia kanavoida varallisuuttaan suomalaisille startup- ja kasvuyrityksille. Säädosmuutoksella voisi kuitenkin olla merkittäviä kerrannaisvaikutuksia, kun säätiöiden ja rahastojen pääomat saataisiin tukemaan talouskasvua, innovaatioita ja työpaikkojen luomista. Tämä muutos ei vain edistäisi kasvua, vaan lisäisi myös pitkällä aikavälillä yhteiskunnan hyvinvointia ja elinvoimaa.

On tärkeää, että ohjelmassa esitetty selvitys ja lainsäädännön kehittämiseen liittyvät toimenpiteet toteutetaan ripeästi, jotta yleishyödylliset yhteisöt voivat mahdollisimman pian osallistua tehokkaammin kotimaisten pääomasijoitusrahastojen kautta suomalaisen yrittäjyyden ja kasvun tukemiseen. Tämä toisi merkittävää lisäarvoa paitsi yrityksille, myös koko kansantaloudelle.

Verotukseen liittyvät toimenpiteet

Pääomasijoittajat ry kannattaa toimenpideohjelmassa esitettyjä verotukseen liittyviä toimenpiteitä, joiden avulla kannustetaan yksityistä sektoria entistä enemmän kasvun rakentamiseen.

Osaamiseen ja osaavan työvoiman toimenpiteet

On erittäin myönteistä, että kasvuyrittäjyyden toimenpideohjelmassa on kiinnitetty huomiota osaamiseen ja osaavan työvoiman saatavuuteen, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä kasvuyritysten menestymiselle ja Suomen kilpailukyvyllä.

Eriyisen tärkeänä pidämme, että ohjelmassa korostetaan kansainvälisten osaajien houkuttelemista Suomeen ja työperäisen maahanmuuton sujuvoittamista. Sujuvat maahanmuuttoprosessit, vahva työelämäbrändi ja työnantajille tarjottava tuki kansainvälisiin rekrytointeihin ovat avainasemassa siinä, että Suomi pystyy houkuttelemaan ja pitämään kiinni osaajista, joita yritykset kipeästi tarvitsevat.

Muut tavoitteet ja toimenpiteet

Pääomasijoittajat ry pitää erittäin tärkeänä, että kasvuyrittäjyyden toimenpideohjelmassa on tunnistettu sääntelyn vaikutus kasvuyrityksiin ja innovaatioihin. Sääntelyn sujuvoittaminen ja tarpeettoman byrokratian purkaminen ovat keskeisiä tekijöitä, jotta yritykset voivat keskittyä kasvuun, innovointiin ja kilpailukyvyyn vahvistamiseen. Eri toimijoiden sitoutuminen hallinnollisen taakan vähentämiseen ja kasvun esteiden aktiiviseen poistamiseen on tärkeää, sillä liiallinen byrokratia on monesti erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille merkittävä kasvun jarru.

Horttanainen Anne
Pääomasijoittajat ry